Vertrouwen in onze daadkracht

In deze onzekere tijd waarin veranderingen en uitdagingen zich in rap tempo opstapelen, is vertrouwen en daadkracht van de overheid van essentieel belang. We staan als gemeente voor grote uitdagingen, zowel op maatschappelijk als financieel gebied. Toch, zoals u van ons gewend bent, kijkt D66 met een voorzichtig optimistische blik naar de toekomst. We hebben vertrouwen in de daadkracht van onze gemeente en haar vermogen om deze uitdagingen met succes aan te gaan.

Wat D66 betreft ziet de programmabegroting er solide uit. Haarlemmermeer is een financieel gezonde gemeente met een stevig weerstandsvermogen. Zorgen hebben we als het gaat over de onzekerheid rondom de structurele financiën van onze gemeente. We leven nu van meicirculaire naar septembercirculaire en dan zien we wel weer wat de volgende circulaire van het Rijk ons gaat brengen. Een lichtpuntje is de strategie van de VNG richting een nieuw kabinet. Om de gemeenten een goede uitgangspositie te geven staan afschaffen opschalingskorting en herstellen accres 2026 centraal, net als meer algemene middelen en minder specifieke uitkeringen. Dat vergroot de slagkracht van de gemeenten en in de landelijke verkiezingsprogramma's zien we dit ook veel terugkomen. Staan de tekorten over een half jaar nog steeds in de boeken en zo ja, wat blijft er nou straks over van het bedrag dat we tekort komen? Waar en hoeveel zullen we straks moeten ombuigen om tot een sluitend meerjarenbeeld te komen?

Tegelijkertijd is het ook belangrijk dat we starten met het proces om te komen tot een sluitend meerjarenbeeld. Zodat we bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage in 2024 met elkaar de juiste keuzes kunnen maken over hoe we de inkomsten en uitgaven in balans kunnen brengen. Niet leuk, wel noodzakelijk. Een 'winstwaarschuwing' van onze kant als het gaat om de financiële draagkracht van de grote groep inwoners met een middeninkomen. De groep waarvan de koopkracht mede door inflatie en de stijging van de energieprijzen al flink onder druk staat. De groep die geen aanspraak maakt op toeslagen. En net als andere groepen, in deze programmabegroting te maken krijgt met een lastenverzwaring op nogal wat terreinen zoals afvalstoffenheffing en rioolbelasting. Om met de directeur van het CPB te spreken 'kijk bij alle maatregelen heel goed naar de economische effecten ervan'. Wie betaalt uiteindelijk de rekening? Dat is voor D66 een cruciale vraag de komende periode. Uitgangspunt voor ons is dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. En dat er een balans is tussen minder uitgeven aan de ene kant en het verhogen van inkomsten aan de andere kant. Bijvoorbeeld door fondsen uit Brussel naar Haarlemmermeer te halen om onze ambities en die van de regio te kunnen realiseren.

Kiezen voor de toekomst in Haarlemmermeer

Natuur en groen in onze directe leefomgeving zijn van onschatbare waarde. Toch hebben we natuur en het milieu in Nederland lange tijd verwaarloosd en zeker te lang als vrijblijvend beschouwd. Nu staan alle seinen op rood en de rek is eruit. Kinderen die nu worden geboren zullen tijdens hun leven zeven keer vaker worden blootgesteld aan hittegolven dan mensen die zijn geboren in 1960. Klimaatverandering raakt niet alleen toekomstige generaties maar ook de jeugd van nu.

Een kleine verandering kan al veel betekenen en gelukkig zien we ook dat onze gemeente inzet op een groen en toekomstbestendige gemeente. Er wordt flink geïnvesteerd in het vergroenen, verduurzamen en toekomstbestendig maken van huizen, straten en wijken. Daar hebben we allemaal profijt van. En daarmee leveren we belangrijke resultaten voor onze inwoners.

En over de toekomst gesproken, onze jeugd moet veilig en gezond kunnen opgroeien tot zelfstandige en zelfredzame inwoners. In de meeste gevallen lukt dit gelukkig. Maar, kwetsbare jongeren worden

ook in Haarlemmermeer gemakkelijk slachtoffer van criminelen. Daarom is D66 blij met de uitbreiding van de campagne YouChoose. En laten we hierbij vooral inzetten op preventie en een goed en eerlijk gesprek. Niet roepen wat er allemaal slecht is, maar vooral het gesprek aan blijven gaan. Verder doet het ons goed om te zien dat er vanuit de gemeente de komende jaren speciale aandacht uitgaat naar zogenoemde 'thuiszitters', jongeren zonder passend onderwijs, en dat er een versterking plaatsvindt in de samenwerking tussen gemeente, onderwijs en het sociaal domein. Wat ons betreft staat de stem van de jongeren zelf, hier voorop.

Iedereen kan meedoen in de energietransitie

Dat is een belangrijk uitgangspunt van ons coalitieakkoord. Om onze inwoners goed mee te nemen in deze transitie zet het college in op een goede informatievoorziening, laagdrempelige ondersteuning en toegang tot bestaande financieringsmogelijkheden. Draagvlak moet en kan daarbij gecreëerd worden. We lezen ook dat we in 2024 blijven samenwerken met lokale partners, zoals de Energiebank Haarlemmermeer, om energiearmoede te bestrijden. We richten ons niet alleen op mensen met een laag inkomen, maar ook op andere kwetsbare groepen. We gaan ervanuit dat we deze samenwerking ook voortzetten na 2024 als het geld van de specifieke uitkering van het Rijk ophoudt. Graag een reactie van het college op dit punt.

Voorzitter, duurzame energie is een belangrijke investering die veel oplevert, maar dan moeten we het wel goed doen. En 'het goed doen' betekent wat D66 betreft lokaal eigenaarschap regelen in beleid. Op het moment dat de directe omgeving van zonneparken en windmolens meeprofiteert in de opbrengsten vergroot dit de betrokkenheid en het draagvlak voor het opwekken van duurzame energie aanzienlijk. En precies daar moeten we als gemeente op inzetten. Mogelijkheden creëren voor onze inwoners om ook echt mede-eigenaar te worden van een windmolen of een aandeel te kopen in een zonnepark dat om de hoek ligt. We moeten daarvoor als gemeente niet alleen het goede voorbeeld geven, we moeten ook boter bij de vis doen. Er is kortgeleden een brief naar de raad gestuurd over SVN – waarin helder werd gesteld dat het oprichten van een fonds voor duurzaamheidsleningen binnen handbereik ligt als de gemeente co financiert. We hebben hierover in het coalitieprogramma opgenomen dat het belangrijk is dat we de ambities die we met elkaar hebben ook daadwerkelijk realiseren. Dat kan als we nu doorpakken. Daarom dienen we de motie duurzaamheidsleningen van GroenLinks hierover mede in.

Tot slot voorzitter. Over een paar weken gaan onze inwoners opnieuw naar de stembus om een keuze te maken in wat voor Nederland zij willen wonen, werken en leven de komende jaren. Er komt een nieuw kabinet waarbij we hopen dat er weloverwogen keuzes worden gemaakt voor ons land en onze inwoners. Laten wij als gemeente het goede voorbeeld geven, zodat onze inwoners weer een beetje vertrouwen krijgen. Door samen op te trekken om onze idealen binnen onze lokale democratie verder uit te bouwen. Het gaat niet om gelijk krijgen of de politieke wedstrijd winnen, maar om samen de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk te dienen.

En voor ik het vergeet; we dienen een amendement op de SAR in, en een motie om vuurwerkoverlast te beperken waarover we in 2e termijn graag met de collega's in debat gaan.